

Meninger

DN
Dagens
Næringsliv

En fri dagsavis

Sjefredaktør og administrerende direktør:
Amund Djuve

Featureredaktør: Gry Egenes
Nyhetsredaktør: Tor M. Nondal
Politisk redaktør: Kjetil B. Alstadheim
Produksjonsredaktør: Bjarne Dramdal Erichsen
Utviklingsredaktør: Trond Sundnes
Utgift av: Dagens Næringsliv A/S

Grunnlagt av
Magnus Andersen i 1889

Veldedighet er en god ting - selv i Norge

Denne uken annonserte Olav Thon Stiftelsen at den i 2017 deler ut 43 millioner kroner til fremragende forskning innenfor sykdommer som demens, Alzheimer og Parkinson. Nasjonens andre store velgjører, Trond Mohn fra Bergen ble i midten av februar feiret av St. Olavs hospital i Trondheim, etter å ha drysset nye 40 millioner gavekroner til avansert bildediagnostikkutstyr over sykehuset.

Med en velferdsstat som sørger for det meste for de fleste kombinert med et historisk egalitært samfunn, har Norge relativt liten tradisjon for

veldedighet, særlig sammenlignet med USA og Storbritannia. Det er flere tegn til at dette er i endring. Kombinasjonen av vekst i antall superrike også her til lands samt en tendens anført av ultraformuende utlendinger som Bill Gates til å sette verdiene i veldedige stiftelser fremfor at arvingene overtar alt, er blant dem. Dette er bra. Penger til gode formål bør alltid ønskes velkommen. Skepsisen til veldedighet sitter dypt hos mange nordmenn. For det første har det nærmest vært ufint i det hele tatt å tjene store formuer. Videre oppfattes det som urettferdig at enkeltpersoners forgodtbefinnende skal avgjøre hvilke uløste fellesoppga-

ver som skal tilgodeses med en «bonus». Det går an å forstå innvendingerne, men det er ikke slik at alle rike mennesker urettmessig stjeler fra fellesskapet. Snarere skaper de verdier, skatteinntekter og arbeidsplasser. Det finnes mange verre muligheter enn å donere noe av overskuddet til samfunnsnyttige formål. Bakom ligger også frykten for at statens skal overlate ansvaret for innbyggers basale behov til privatpersoner. Disse varsellampene kan trygt skruses av. Det er langt igjen til noen få superrike nordmenn undergraver velferdsstaten slik vi kjenner den. I mellomtiden er det bare å feire deres samfunnsengasjement.

Baksetepassasjerer

I dag er verdien over 900 milliarder kroner. I morgen kan den være null.

Eierskapet kan være av stor betydning for selskapers konkurransekraft og verdiskaping.

Regjeringens eierskapsmelding (2013-2014)

Den politiske oppvasken etter at Telenor satte to streker under sluttsammen for den feilslåtte satsingen i India, har begrenset seg til litt surmuling fra Frp. Partiets næringspolitiske talsmann Sivert Bjørnstad minner på klassisk manér om hvor mange sykehjems plasser, mil med motorvei eller fylte svømmebasseng, man kunne fått for 30 milliarder kroner.

Hans forslag om at staten bør selge seg ut av Telenor, tar ingen på alvor. Selv om høyre- og venstresiden i politikken ynder å understreke avgrunnen mellom sine respektive syn på statlig eierskap, handler uenigheten i praksis om finere detaljer som hvem som skal eie Flytoget og hvor stor den statlige eierandelen skal være. De færreste mener det er en god idé at staten gir fra seg kontrollen i selskaper som Telenor, DNB og Statoil.

Statens eierskap sikrer norsk hovedkontor, kompetansmiljøer, kontroll over infrastruktur og naturressurser, fremholdes det. Vurderingen fra faglig hold er at den moderne versjonen av statlig eierskapet i Norge stort sett

Uten filter Bård Bjerkholt

har fungert godt. Grunnen til det, er at politikerne har skjønt at det må handle om business, ikke om politikk. «Man har respektert minoritetsaksjonærene og at selskapene skal drives etter forretningsmessige prinsipper», skrev BI-historikeren Sverre August Christensen og Marte Gerhardsen, leder for Tanke-smien Agenda, i en kronikk i DN i kjølvannet av krumpringene til Stortingets kontrollkomité i Vimpelcom-saken.

Forestillingen om at alt godt kommer til den som sitter stille i baksetet, rimer for så vidt med erfaringen fra styringen av de børsnoterte selskapene de siste årene. De har holdt seg på veien. Telenors India-fadese og Statoils blemme i Nord-Amerika er alvorlige riper i lakken, men heller ikke mer. Økonomisk har eierskapet gått i pluss og vel så det.

Spørsmålet er om man kan

konkludere på lignende vis når man ser tilbake om 10, 20 eller 30 år. Statoil, Telenor og DNB, de tre mest verdifulle selskapene staten er eier i, har da vært gjennom omfattende endringer, hvis de i det hele tatt eksisterer. For Statoil handler det om klimatrusselen, som riktignok ikke skaper trøbbel i nærmeste fremtid (Statoil vil tjene penger på de nye prosjektene med en oljepris over 27 dollar), men som på lengre sikt kan sørge for at selskapet må finne på noe annet å drive med.

For Telenor og DNB er trusselen mer akutt og kommer i form av økt konkurranse fra teknologigiganter som Apple, Google og Facebook samt utallige oppstartsselskaper.

Under Davos-møtet tidligere i år viste Telenor-sjef Sigve Brekke i et intervju med E24 til konsulentrapporter som sa at 40 prosent av telekomselskapene vil være borte om ti år. Lignende

prognoser kan lages for banker. «Hvis ikke vi klarer å være mer lønnsomme og bedre på teknologi enn konkurrentene, blir det usikre arbeidsplasser - det kan jeg love», uttalte DNB-sjef Rune Bjerke nylig.

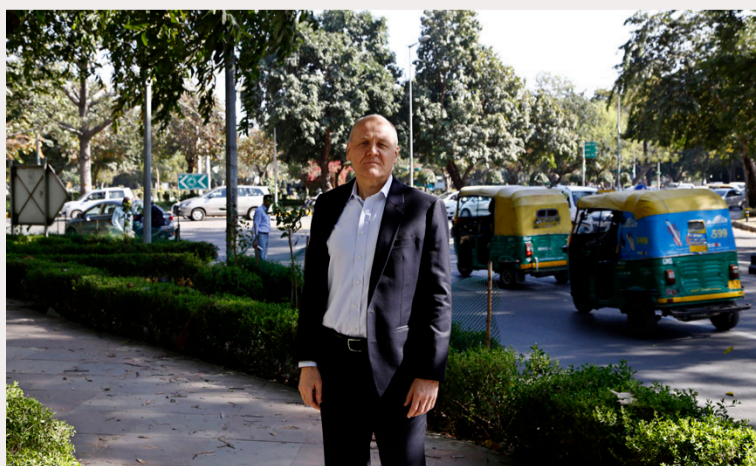
Det Brekke og Bjerke egentlig sier, er at de ikke vet hvor mange år den nåværende forretningsmodellen vil fungere. Fremtiden til en bedrift er selvsagt alltid uvis, men den har sjelden vært mer uvis enn den er nå for etablerte bedrifter som tjener penger på ting som lar seg digitalisere.

Det er mye pent å si om den statlige eierskapets ideal om profesjonell styring på kjølig distanse. Staten er god på prinsipper og regler. Den kan passe på at selskapets toppledelse ikke stikker av med for mye av kaken og sikre en viss kjønnsbalanse i styrende organer. Men den blir svar skyldig på det viktigste spørsmålet: Hvordan ser en levedyktig forretningsmodell ut i en digital og grønnere verden?

Hvis staten hverken kan eller bør legge seg opp i de strategiske veivalgene som disse selskapene står overfor, må det også være relevant å diskutere om den faktisk skal være eier og i hvert fall en så dominerende eier som i dag.

Å sitte og slumre i baksetet kan være behagelig nok. Faren er at man våkner opp på et sted man ikke ønsker å være. Med tom lommebok.

Bård Bjerkholt er kommentator i Dagens Næringsliv
bard.bjerkholt@dn.no

Den politiske oppvasken etter Telenors feilslåtte satsing i India, har begrenset seg til litt surmuling fra Frp. Her Telenor-konsernsjef Sigve Brekke Foto: Sujan Singh

Hvordan ser en levedyktig forretningsmodell ut i en digital og grønnere verden?